

Licht verstandelijke beperking (LVB) in de huisartsenpraktijk

Wanneer spreek je van LVB?

Dit wordt vastgesteld op basis van een combinatie van IQ, zelfredzaamheid en aanpassingsvermogen

- IQ 50–70: Licht verstandelijke beperking (LVB)
- IQ 70–85: Zwakbegaafd (in de praktijk vaak ook LVB genoemd)
- Circa 17% van de bevolking → mogelijk 1 op de 4 á 5 patiënten aan de balie (mensen met LVB bezoeken de huisarts vaker dan gemiddeld)

Moet er een IQ-test afgenomen worden?

- Alleen bij duidelijke reden (bijv. WLZ-indicatie).
- Label LVB kan confronterend zijn → wees zorgvuldig
- IQ-test alleen vergoed bij gekoppelde behandeling
- SCIL-test: geeft indicatie, geen officiële diagnose (dit is beschikbaar bij POH-GGZ van Meditta)
- Mijn Positieve Gezondheid (eenvoudige versie): inzicht in functioneren op meerdere levensgebieden.

Signalen van (vermoeden op) LVB

- Moeite met overzicht en plannen
- Problemen met oorzaak-gevolgrelaties
- Trage informatieverwerking
- Beperkt taalbegrip
- Snel beïnvloedbaar . naïef
- Moeite met sociale regels en relaties
- Problemen met emotieregulatie
- Tekort in zelfzorg (financiën, huishouden, afspraken, reizen).
- Laag zelfbeeld / regelmatig in problemen (bijv. schulden)

Signalen zijn structureel aanwezig vóór het 18e levensjaar.

Licht verstandelijke beperking (LVB) in de huisartsenpraktijk

Verwijzen en ondersteuning

- Verwijzen is vaak lastig. Veel instanties weigeren patiënten met LVB, waardoor dit al jaren een probleem vormt
- STEVIG: WLZ-indicatie ($IQ < 70$).
- Chamsa (Melick/Voerendaal).
- MET-GGZ, Mondriaan, Vincent van Gogh, Zuyderwende, MUMC, Co-eur, Parnassia, Serenity, RooyseWissel, Changes GGZ, MensGGZ, Gastenhof is LVB-gecontracteerd.
- Phitaal, Zuyderland GGZ mogelijk, alleen na overleg en bij behandelvraag.
- MEE: kortdurende begeleiding, verwijzing naar maatschappelijk werk/WMO/WLZ.

Opleidingsniveau en LVB

- Opleidingsniveau zegt iets, maar is niet doorslaggevend
- Mogelijk speciaal onderwijs of praktische opleidingen; met steun kan men MBO-niveau 3 halen (zorg, techniek, bouw)
- Vaak pas herkenbaar bij hogere eisen (zelfstandig wonen, gezin, promotie)
- **Belangrijk:** Klachten zoals angst, depressie, burn-out of somatiseren ontstaan mogelijk door overvraging en niet altijd door psychiatrische stoornis, waardoor behandeling(en) in de GGZ niet slagen.

Belangrijk in de praktijk

- Wees transparant en bespreek registratie met patiënt
- Gebruik attentieregel/ICPC, maar niet kwetsend
- Pas tempo en taalgebruik aan
- Structureren, opschrijven en checken of patiënt begrijpt wat er is afgesproken.